

TÉMA

Komentář

Luboše Palaty



Ve sporu s orbánovci by Babiš měl stát za Jurovou

Místopředsdkyně Evropské komise Věra Jurová dělá České republice tu nejlepší službu, jakou může politik vyslaný do „vlády“ Evropské unie své zemi udělat. Také díky jejímu už šestiletému působení v Bruselu má Česká republika v Evropské unii mnohem lepší pověst, než by si zasloužila. Zásadová, odborně zdatná a zkušenostmi profesionálně rostoucí Jurová dokázala už ze svého prvního podivně sestaveného rezortu vykřesat doslova, co se dalo. Také proto se v nové Evropské komisi stala jednou z místopředsdkyň. A to, že dostala za úkol ochranu právního státu a demokracie v zemích EU, bylo pro středoevropskou zemi nebyvalou poctou.

Poctou je vlastně i to, když maďarský premiér Viktor Orbán žádá Brusel, aby byla Jurová kvůli kritice autoritářské vlády v Budapešti odvolána. Všichni, kdo mají oči, vidí, jak to jde s demokracií v Maďarsku s kopce. Orbán likviduje už i poslední na jeho samovládě nezávislé ostrůvky, nyní došlo už i na univerzity. Kdo nazývá situaci v Maďarsku pravým jménem, je Orbánem okřikován, ať už to jsou novináři, západní politici a teď i Jurová.

Trapné na celé situaci je, že se Jurové sice zastala Evropská komise a ministr zahraničí Tomáš Petříček. Ale ten, kdo ji na její post dvakrát nominoval, tedy Andrej Babiš, mlčí. To je mu skutečně Orbán přednější? Pokud ano, je to Babišova velice ostudná vizitka.

Domovy důchodců většina obyvatel v regionech chválí

Dům pro seniory nemá ve svém okolí pouze 11 procent čtenářů, vyplývá z velké ankety Deníku před krajskými volbami.

Domov důchodců jako hrozba pro stárnoucí rodiče ze strany nezdárných dětí? Klíše z dob socialismu našťestí už dávno neplatí.

S ubytovacími zařízeními pro seniory mají zkušenost téměř tři tisícovky z celkových sedmi tisíc respondentů ankety Deníku a pro 59 procent z nich to je zkušenost dobrá, nebo dokonce skvělá. Kvalitu domů pro seniory označilo za špatnou pouze 13 procent odpovídajících.

Na první pohled příznivě vyznívá i hodnocení dostupnosti těchto zařízení: skoro 84 procent čtenářů ví o nějakém ve svém okolí.

Kde je tedy háček? V kapacitě. Jak vyplývá z dat ministerstva práce a sociálních věcí, v pořadnících na domovy důchodců čeká přes 80 tisíc zájemců, někteří z nich i tři roky. Nejhorší situace panuje v Praze, kde bylo na začátku minulého roku téměř 10 tisíc neuspokojených žádostí. (mj)

Spokojenost s domovy pro seniory

deník



Naprostá většina respondentů má ve svém okolí dům pro seniory.

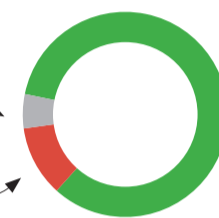
Je ve vašem okolí dům pro seniory?

5 %

Nevím

11 %

Ne



84 %

Ano



JAK SE ŽIJE V NAŠEM KRAJI

— deník —

A plných 59 procent těch, kteří ho již navštívili, hodnotí jeho úroveň pozitivně.

Jak byste zhodnotili kvalitu domů pro seniory ve vašem kraji, v nichž jste v posledních 4 letech byli?

Skvělá

12 %

Dobrá

47 %

Dostačující

28 %

Špatná

13 %

ZDROJ: ANKETA DENÍKU JAK SE ŽIJE V KRAJI, SRPEN 2020, 7054 RESPONDENTŮ

GRAFIKA: DENÍK DATA, WEB: DATA.DENIK.CZ, TW: @DENIKDATA, M. JANKO, J. RUSEK

Nejsou vidět, ale mohou vést k závislosti. Zrádné nikotinové sáčky nepodléhají zákonné regulaci

Neregulovaný prodej nikotinových sáčků znamená velké riziko pro děti, upozorňují psychologové

Světová zdravotnická organizace odhaduje, že až 12 procent úmrtí osob starších třiceti let lze spojit s následky kouření. Cigaretový kouř totiž obsahuje tisíce toxických a desítky karcinogenních chemických látek. Paradoxně ale samotný nikotin karcinogenní není. Většina rizik tohoto zlozvyku souvisí s převažujícím způsobem konzumace tabáku, tedy kouřením, během něhož cigareta hoří.

NENÁPADNÁ ALTERNATIVA

U již hojně rozšířených e-cigaret a zahřívávaného tabáku inovační snahy výrobců cigaret, kteří se snaží minimalizovat rizika svých produktů, ale nekončí. Někteří prodejci nabízejí i takzvané nikotinové sáčky, které se od loňska prodávají i v Česku. V podstatě jde o malé polštářky s ochucenou nikotinovou náplní umístované pod horní ret. Zde je lze nechat 15 až 30 minut, a po tuto dobu se uvolňují nikotin a příchutě, které jsou absorbovány ústní sliznicí v dásni. Sáčky lze využít i tam, kde konzumovat klasické cigarety ani jejich bezdýmnné varianty není možné. Tedy například v kině, v autobuse, ve vlaku

nebo v kanceláři. Tyto sáčky není třeba žvýkat a následně odplivovat, jako je tomu například u žvýkacího tabáku. Prodejce se v případě nikotinových sáčků inspiroval produktem snus, který je dvě stě let oblíbený ve Švédsku. Přestože švédští muži, a to zřejmě i díky rozšíření užívání snusu, vykazují nejnižší míru rakoviny plic v celé Evropě, je ve všech dalších zemích EU kromě Švédska prodej tradičního snusu s obsahem tabáku zakázán.

BEZZUBÁ REGULACE

Proto nikotinové sáčky prodávané v Česku obsahují nikotin, ale ne tabák. To má ale jeden podstatný důsledek – díky tomu stojí zcela mimo regulaci tabákových výrobků. A neplatí tedy pro jejich nákup ani věková hranice 18 let, je možné na ně dělat reklamu a také nabízet vzorky zdarma. Tedy věci, které u klasických cigaret, ani u jejich bezdýmnných variant rozhodně dělat nelze. Naopak zákon tyto aktivity u tabákových výrobků striktně zakazuje proto, aby se co nejvíce minimalizovaly dopady na veřejné zdraví a aby počet kuřáků a uživatelů elektronických cigaret nerostl. Nejvíce problematické je v případě nikotinových sáčků neexistence omezení věku kupujících. Tak si je v trafikce nebo kdekoli jinde mohou koupit i děti a záležet



ZÁVISLOST. Spousta lidí se v současnosti snaží najít alternativu ke klasickému kouření. Elektronické cigarety a vapování jsou novým trendem hlavně u mladých. Ilustrační foto Deník/Jan Nuc

jen na zodpovědnosti obchodníka, zda jim je prodá či ne.

A dokonce ani do trafiky nemusí. Nikotinové sáčky si lze zcela jednoduše koupit i na internetu. Sice na webu najdeme u produktu varování, že není vhodný pro osoby mladší 18 let, ale fakticky jejich nákup není nijak omezen. Stačí na webu prohlásit, že už vám osmnáct bylo, udělat si formální registraci a následně si můžete nechat nikotinové sáčky doručit kamkoliv.

HORŠÍ NEŽ CIGARETY

Že si nezletilí k nikotinovým sáčkům našli cestu, potvrzuje Michal Kříž, náčelník oddělení Operační psychologie Armády ČR. „Dle mého průzkumu se mezi dětmi těší velké oblibě,“ potvrdil náčelník Kříž, který poukazuje i na další nebezpečný fakt. „Jejich konzumace může děti přivést k jakémukoli jinému závislosti. A dokonce jsou nikotinové sáčky mnohem horší než běžné cigarety. Není to vidět, děti se se s tím nemusí schovávat někde před školou, ale

klidně je mohou konzumovat i během vyučování. Navíc rodiče a učitelé tyto výrobky často neznají, takže jim to nezabaví a nevědí, že mohou být rizikové,“ dodal Michal Kříž s tím, že na základě jeho zkušenosti děti kolem šestnácti let konzumují nikotinové sáčky s tvrdým alkoholem, což pro je organizmus mladého člověka opravdu ničivá kombinace.

NEBEZPEČNÝ ŘETĚZEC

Vojenský psycholog vnímá jako velmi problematickou

právě zmíněnou chybějící zákonnou regulaci. „I proto se konzumace nikotinových sáčků nemusí dospívajícímu jevit jako něco nebezpečného nebo nepovoleného. Stát by měl dát jasně najevo, že chce chránit zdraví mládeže a omezit dostupnost těchto výrobků,“ říká podplukovník Kříž a dodává, že nebezpečnost nikotinových zvyšují i různé příchutě. „To je pro děti atraktivní a efekt intoxikace je zde téměř okamžitý. Navíc organismus mladého člověka není dovyvinut fyzicky ani psychicky a závislost se u něj může rozvinout rychleji než u dospělého,“ varuje Kříž s tím, že nikotinové sáčky mohou sloužit jako přestupní stanice k jiným drogám, například k marihuaně. „A pak si třeba řekne, když si můžu dát jointa, tak si můžu občas dát i lajničku pervitinu,“ popisuje psycholog Kříž možné následky a zdůrazňuje, že v případě nikotinových sáčků je největším problémem především jejich snadná dostupnost. A právě to je hozená rukavice českým zákonodárcům. Ti by se měli urychleně zamyslet, jak nejlépe regulovat nabídku tohoto nikotinového výrobku. Stát by měl téma rychle uchopit, jinak hrozí nekontrolované šíření nikotinových sáčků mezi mladistvými. Současná legislativa tomu totiž opravdu nijak nebrání. (ks)